

Maria Cunitz

Maria Cunitz

(1610 Świdnica – 1664 Byczyna)

Astronomka, naukowczyni, autorka pracy *Urania propitia*. Znała języki: grecki, łacinę, francuski, niemiecki, polski, włoski i hebrajski, interesowała się m.in. medycyną, matematyką, astronomią i historią. Dziś mówi się o niej „Kopernik w spódnicy”. Życie spędziła w Świdnicy, gdzie wraz z mężem, również matematykiem, Eliaszem von Löwen pracowali wspólnie, obserwując w nocy planety Wenus i Jowisz. Wojna trzydziestoletnia i prześladowania religijne spowodowały, że zamieszkali w Byczynie. W 1655 roku wybuchł tragiczny w skutkach pożar tego miasta, który pozabawił ich całego dobytku i warsztatu naukowego. Maria Cunitz wraz z mężem pochowani są na cmentarzu ewangelickim w Byczynie. Książka *Urania propitia (Urania laskawa czyli astronomia łatwa do przyswojenia)* przyczyniła się do upowszechnienia wiedzy o odkrytych przez Keplera prawach ruchu planet. Do dziś dzieło to uznawane jest za jeden z kamieni milowych w rozwoju naukowego języka niemieckiego.

(1610 Schweidnitz – 1664 Pitschen)

Astronomin, Wissenschaftlerin, Autorin der Arbeit *Urania propitia*. Sie konnte: Griechisch, Latein, Französisch, Deutsch, Polnisch, Italienisch und Hebräisch und interessierte sich u. a. für Medizin, Mathematik, Astronomie und Geschichte. Heutzutage wird sie als „Kopernikus im Rock“ bezeichnet. Cunitz lebte in Schweidnitz, wo sie mit ihrem Mann Elias von Löwen, der ebenfalls Mathematiker war, gemeinsam arbeitete und die Planeten Venus und Jupiter beobachtete. Der Dreißigjährige Krieg und religiöse Verfolgungen waren der Grund für ihren Umzug nach Pitschen. Im Jahr 1655 kam es zu einem für die Stadt tragischen Brand, der sie um ihr gesamtes Hab und Gut sowie ihre wissenschaftliche Forschungsergebnisse brachte. Maria Cunitz und ihr Ehemann wurden auf dem evangelischen Friedhof in Pitschen beigesetzt. Das Buch *Urania propitia* trug zur Verbreitung des Wissens über die von Kepler entdeckten Gesetze zum Planetenumlauf bei. Es gilt bis heute als ein Meilenstein in der Entwicklung der deutschen Wissenschaftssprache.

2023

Styczeń / Januar

Poniedziałek Montag	Wtorek Dienstag	Środa Mittwoch	Czwartek Donnerstag	Piątek Freitag	Sobota Samstag	Niedziela Sonntag
26	27	28	29	30	31	I Nowy Rok Neujahr
2	3	4	5	6 Trzech Króli Heilige Drei Könige	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21 Dzień Babci Großmuttertag	22 Dzień Dziadka Großvaterstag
23	24	25	26	27	28	29
30	31	1	2	3	4	5

Joseph von Eichendorff

Joseph Freiherr von Eichendorff

(1788 Łubowice – 1857 Nysa)

Poeta, pisarz. Dzieciństwo spędził w Łubowicach. Zanim wyjechał na studia (prawo i nauki humanistyczne) do Halle, a następnie do Heidelbergu, ukończył Gimnazjum Katolickie św. Mateusza we Wrocławiu. Często powracał w rodzinne strony. Po ożenku z Luizą von Larisch został referendarzem we Wrocławiu, a potem katolickim radcą kościelnym i szkolnym w Gdańsku. Od 1824 do 1831 roku pełnił funkcję radcy rządu w Królewcu, następnie pracował w ministerstwie kultury w Berlinie. W 1855 roku zamieszkał w Nysie, gdzie zmarł i jest pochowany. Bogata spuścizna literacka poety i pisarza obejmuje: nowele, opowiadania, wiersze liryczne, satyryczne, poematy epickie, sztuki teatralne, eseje polityczne. Nowela *Z życia nicponia* zaliczana jest do arcydzieł niemieckiego romantyzmu. W dorobku pisarza znalazła się także historia Malborka, którą opracował na polecenie króla Fryderyka Wilhelma IV, jak również tłumaczenia kilku dramatów religijnych Pedra Calderóna de la Barca. Pierwsze wiersze (*Gedichte*) Josepha von Eichendorffa ukazały się w 1837 roku, a w 1841 – pisma zatytułowane *Joseph Freiherrn von Eichendorffs Werke*.

(1788 Lubowitz – 1857 Neisse)

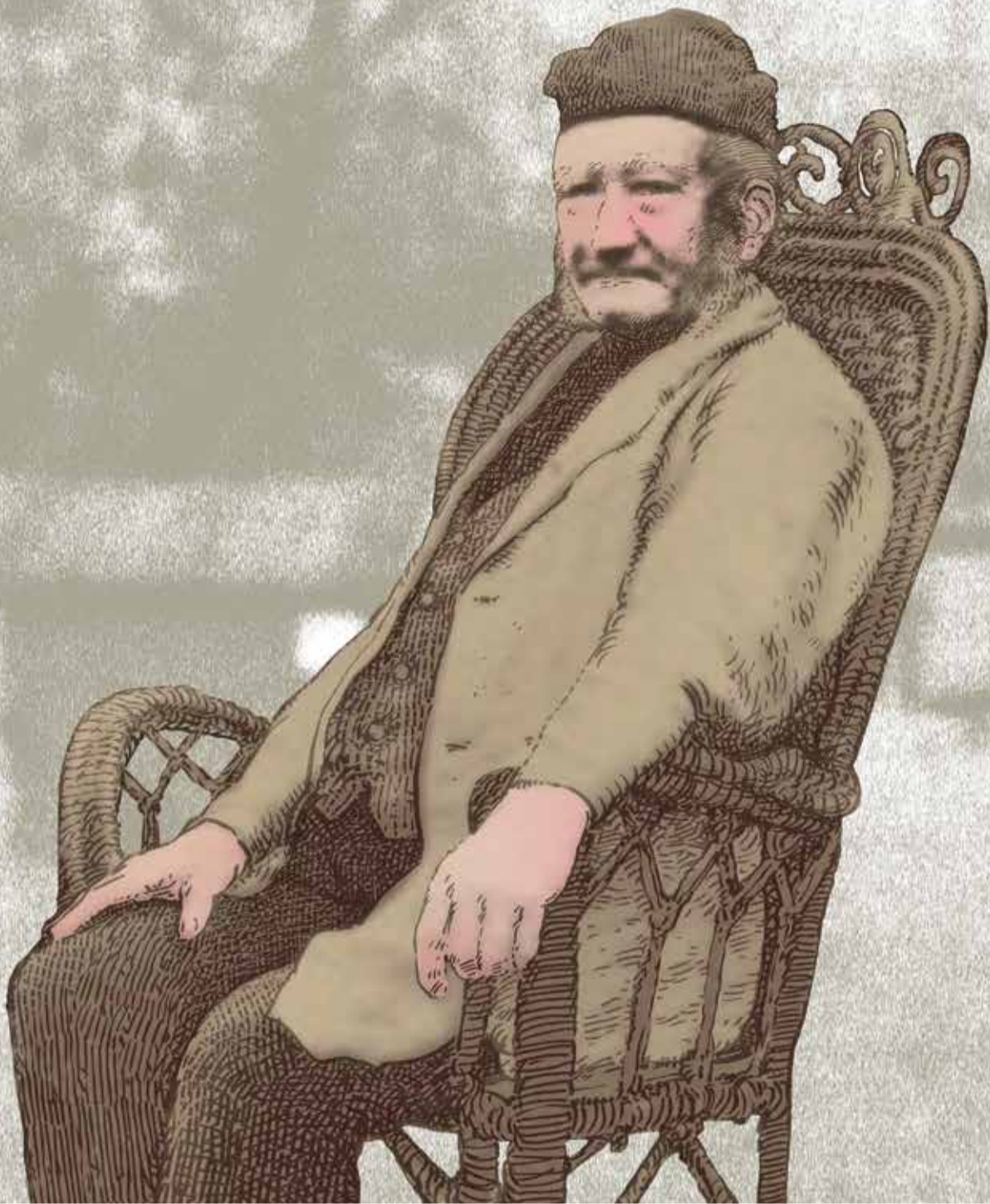
Dichter und Schriftsteller. Seine Kindheit verbrachte Eichendorff in Lubowitz. Bevor er zum Studium (Jura und Humanwissenschaften) nach Halle und später nach Heidelberg ging, absolvierte er das Katholische St. Matthäus Gymnasium in Breslau. Eichendorff kehrte oft in seine Heimatgend zurück. Nach der Heirat mit Luise von Larisch wurde er Referendar in Breslau, danach katholischer Kirchen- und Schulrat in Danzig. Von 1824 bis 1831 bekleidete er das Amt des Oberpräsidialrats in Königsberg, danach arbeitete er im preußischen Ministerium in Berlin. Im Jahr 1855 zog er nach Neisse, wo er seine letzten Lebensjahre verbrachte und beigesetzt wurde. Das umfangreiche literarische Erbe des Dichters und Schriftstellers umfasst Novellen, Erzählungen, literarische und satirische Gedichte, epische Gedichte, Theaterstücke, politische Essays. Seine Novelle *Aus dem Leben eines Taugenichts* gilt als ein Meisterwerk der deutschen Romantik. Eichendorff schrieb auch im Auftrag des Königs Friedrich Wilhelm IV. die Geschichte von Marienburg nieder und übersetzte einige religiöse Dramen von Pedro Calderón de la Barca. Die ersten *Gedichte* Josepha von Eichendorffs wurden 1837 veröffentlicht und später im Jahr 1841 erschienen *Joseph Freiherr von Eichendorffs Werke*.

2023

Luty / Februar

Poniedziałek Montag	Wtorek Dienstag	Środa Mittwoch	Czwartek Donnerstag	Piątek Freitag	Sobota Samstag	Niedziela Sonntag
30	31	1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14 <small>Walentynki Valentinstag</small>	15	16 <small>Tłusty czwartek Weiberfastnach</small>	17	18 <small>Ostatnia sobota karnawalu Fastnacht</small>	19
20 <small>Ostatki Rosenmontag</small>	21	22 <small>Środa Popielcowa Aschermittwoch</small>	23	24	25	26
27	28	1	2	3	4	5

Jan Dzierżon

Johann Dzierzon

(1811 Łowkowice – 1906 Łowkowice)

Był pszczelarzem, naukowcem urodzonym w chłopskiej rodzinie. Od 1830 roku studiował teologię na Uniwersytecie Wrocławskim. Po święceniach został proboszczem w Karłowicach, gdzie zajął się pszczelarstwem. Swęj pasji poświęcił siedemdziesiąt lat życia. Wieloletnie obserwacje owadów doprowadziły go do odkrycia, że pszczoły rozmnażają się na zasadzie partenogenezy, czyli dzieworódtwa. Jego odkrycie wywołało rewolucję w biologii. Stwierdził, że u pszczoł trutnie, czyli osobniki męskie, mogą się rozwijać z jaj niezaplodnionych. Przez szereg lat wywoływało to burzliwą dyskusję. Koncepcję głoszoną przez ks. Jana Dzierżona potępił Kościół katolicki. Konflikt między kapłanem a hierarchią kościelną pogłębił się w momencie, gdy ks. Dzierżon ostro skrytykował dogmat o nieomyślności papieża, za co w 1873 roku został ekskomunikowany. W 1884 roku powrócił do rodzinnych Łowkowic, gdzie kontynuował prace naukowe nad życiem pszczoł. Skonstruował używany do dziś model ula z wymowanymi ramkami na plastry.

(1811 Lowkowitz – 1906 Lowkowitz)

Er war Imker und stammte aus einer Bauernfamilie. Ab dem Jahr 1830 studierte er Theologie an der Breslauer Universität. Nach der Priesterweihe wurde er Pfarrer in Karlsmarkt, wo er sich der Imkerei widmete. Dies war seine Leidenschaft, die er siebzig Jahre betrieb. Langjährige Beobachtungen der Bienen führten ihn zur Entdeckung der eingeschlechtlichen Fortpflanzung, der Parthenogenese. Seine Entdeckung war für die Biologie revolutionär. Dzierzon stellte die Jungfernzeugung der Drohnen fest. Dies löste langjährige heftige Diskussionen aus. Das Konzept von Pfarrer Johann Dzierzon wurde nämlich von der katholischen Kirche bekämpft. Die Auseinandersetzungen zwischen dem Priester und seiner Kirche vertieften sich, als Pfarrer Dzierzon das Dogma der Unfehlbarkeit des Papstes heftig kritisierte, wofür er 1873 die Exkommunikation erhielt. Im Jahr 1884 kehrte er in sein Heimatdorf Lowkowitz zurück, wo er seine wissenschaftliche Arbeit über das Leben der Bienen fortsetzte. Dzierzon war der Erbauer eines bis heute in der Imkerei verwendeten Bienenstocks mit beweglichen Rahmen.

2023

Marzec / März

Poniedziałek Montag	Wtorek Dienstag	Środa Mittwoch	Czwartek Donnerstag	Piątek Freitag	Sobota Samstag	Niedziela Sonntag
27	28	1	2	3	4	5
6	7	8 <small>Dzień Kobiet Frauentag</small>	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27 <small>Początek astronomicznej wiosny Astronomischer Frühlingsanfang</small>	28	29	30	31	1	2

Elisabeth Grabowski

Elisabeth Grabowski

(1864 Racibórz – 1929 Opole)

Badaczka śląskiego folkloru, naukowczyni zwana śląską cicią od bajek. Podróże służbowe ojca i przeprowadzki okazały się dla przyszłej folklorystki dobrą okazją do poznawania różnych kultur, legend i lokalnych opowiadań. Po śmierci ojca Grabowski przeprowadziła się na Węgry, a następnie do Berlina, gdzie zaczęła pracę naukową. Jej efektem są dwie książki poświęcone kulturze – *Biały orzeł* i *Dzieci baldy*. Następnie badaczka zamieszkała w Opolu przy Stern Strasse 21 – dzisiejszej ulicy Reymonta. Prowadziła aktywne badania kultury i folkloru. Dużo podróżowała, odwiedzała śląskie wsie i dokumentowała lokalne obrzędy, legendy i wydarzenia. Jako osoba niezwykle pogodna, uśmiechnięta, ciekawa ludzi nie miała problemu z nawiązaniem z nimi kontaktu – dlatego nazywano ją cicią od bajek. Dzięki pracy Elisabeth Grabowski zachowały się opisy Śląska z przełomu XIX i XX wieku. Jej książki są skarbnicą wiedzy i przechowalnią legend, bajek, opowiadań i tradycji.

(1864 Ratibor – 1929 Oppeln)

Forscherin der oberschlesischen Folklore, Wissenschaftlerin, allgemein „Oberschlesische Märchentante“ genannt. Die Dienstreisen ihres Vaters und Umzüge verschafften ihr die Möglichkeit, andere Kulturen, Legenden und lokale Erzählungen kennenzulernen. Nach dem Tod ihres Vaters zog Grabowski nach Ungarn und dann Berlin um, wo sie mit ihrer wissenschaftlichen Arbeit begann. Das Ergebnis waren zwei Bücher über Kultur: *Der weiße Adler* und *Haldenkinder*. Danach zog die Forscherin nach Oppeln in die Stern-Straße 21, die heutige Reymonta-Straße. Sie führte aktive Untersuchungen zur Kultur und Folklore durch. Sie war viel unterwegs, besuchte schlesische Dörfer und dokumentierte lokale Bräuche, Legenden und Ereignisse. Ihr freundliches Wesen und ihre Neugier halfen ihr dabei, rasch Kontakte zu Menschen zu knüpfen – daher wurde ihr der Kosename „Oberschlesische Märchentante“ verliehen. Dank der Arbeit von Elisabeth Grabowski sind Beschreibungen Schlesiens aus der Wende des 19. und 20. Jahrhunderts vorhanden. Ihre Bücher sind wertvolles Quellenmaterial, sie beinhalten Legenden, Märchen, Erzählungen und alte Traditionen.

2023

Kwiecień / April

Poniedziałek Montag	Wtorek Dienstag	Środa Mittwoch	Czwartek Donnerstag	Piątek Freitag	Sobota Samstag	Niedziela Sonntag
27	28	29	30	31	I <small>Prima aprilis Aprilscherz</small>	2 <small>Niedziela Palmowa Palmsonntag</small>
3	4	5	6 <small>Wielki Czwartek Gründonnerstag</small>	7 <small>Wielki Piątek Karfreitag</small>	8 <small>Wielka Sobota Karsamstag</small>	9 <small>Wielkanoc Ostersonntag</small>
10 <small>Poniedziałek wielkanocny Ostermontag</small>	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

Wilhelm Ferdinand Elsner Wilhelm Ferdinand Elsner

(1786 Gliwice – 1848 Strzelce Opolskie)

Rolnik, prawnik. Pochodził z rodziny prawniczej i kontynuując rodzinną profesję, pracował jako sędzia i syndyk prowincjonalny w Raciborzu. Jednak największą sławę przyniosła mu uprawa ziemniaków na ziemi strzeleckiej. Bardzo aktywny politycznie i gospodarczo, był członkiem Zgromadzenia Narodowego w Berlinie. Wprowadził wiele innowacji rolniczych niespotykanych w innych majątkach. Uprawiał również rośliny pastewne. W 1840 roku wyhodował ziemniaki o nazwie sadzeniaki Elsnera (*Elsners Sämlinge*). Gatunek ten odznaczał się dobrym smakiem i szybko został przyjęty do uprawy w Niemczech, a potem w innych krajach. Wilhelm Ferdinand Elsner był także prekursorem nawożenia pól i łąk w celu podniesienia plonów. Został pochowany w parku przypałacowym w Kalinowicach.

(1786 Gleiwitz – 1848 Groß Strehlitz)

Landwirt, Jurist. Elsner stammte aus einer Juristenfamilie und setzte diese Familientradition fort, indem er als Richter und Landschaftssyndikus in Ratibor tätig war. Doch den größten Ruhm verschaffte ihm der Anbau von Kartoffeln im Groß Strehlitzer Land. Elsner engagierte sich in Politik und Wirtschaft und war Mitglied der Berliner Nationalversammlung. Auf seinem Gut führte er zahlreiche landwirtschaftliche Innovationen ein, die auf anderen Gütern unbekannt waren. Er züchtete auch Futterpflanzen. Im Jahr 1840 gelang es ihm, eine neue Kartoffelsorte zu züchten, die den Namen *Elsners Sämlinge* erhielt. Diese Kartoffeln zeichneten sich durch einen guten Geschmack aus und wurden schnell in Deutschland und anderen Ländern angebaut. Wilhelm Ferdinand Elsner war ein Vorläufer in Sachen künstlicher Düngung von Feldern und Wiesen zur Erzielung höherer Erträge. Nach seinem Tode wurde er im Schlosspark zu Kallinowitz beigesetzt.

2023

Maj / Mai

Poniedziałek Montag	Wtorek Dienstag	Środa Mittwoch	Czwartek Donnerstag	Piątek Freitag	Sobota Samstag	Niedziela Sonntag
1 <small>Święto Pracy Tag der Arbeit</small>	2	3 <small>Święto Konstytucji Trzeciego Maja Polnischer Verfassungstag</small>	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21 <small>Wniebowstąpienie Christi Himmelfahrt</small>
22	23	24	25	26 <small>Dzień Matki Muttertag</small>	27	28 <small>Zielone Świątki Pfingsten</small>
29 <small>Zielone Świątki Pfingstmontag</small>	30	31	1	2	3	4

Marek Prawy Markus der Gerechte

(1747 Jemielnica – 1794 lub 1812 Jemielnica)

Działacz społeczny, chłop lub według innych źródeł kowal. Marek Prawy stał się przywódcą mieszkańców Jemielnicy, którzy sprzeciwiali się feudalnemu systemowi społecznemu opartemu na poddaństwie. W 1794 roku stanął na czele jemielnickich chłopów protestujących przeciw niesprawiedliwej polityce rozdysponowywania drewna, którą prowadziło miejscowe opactwo cystersów. Zagroził zakonnikom wzniesieniem drugiej rewolucji francuskiej. Ponadto miał wykrzyknąć, że los chłopów się nie poprawi, dopóki nie powtórzy się tego, co zrobiono we Francji. Przywódcę pojmano i skazano go na sześciokrotne odbycie kary zwanej *Gassenlaufen*, czyli chłosta. Wyrok został wykonany na rynku w Opolu 17 marca 1794 roku podczas odbywających się targów. Dwa dni po wykonaniu kary Marka Prawego przewieziono do jego rodzinnej Jemielnicy, by jego przykładem zastraszyć miejscową ludność. Dalsze losy i data śmierci działacza nie są bliżej znane.

(1747 Himmelwitz – 1794 oder 1812 Himmelwitz)

Sozialer Aktivist, Bauer oder anderen Quellen zufolge Schmied. Markus der Gerechte war Anführer der Bewohner von Himmelwitz, der sich dem feudalen sozialen System der Leibeigenschaft widersetzte. Im Jahr 1794 soll er sich an die Spitze der Bauern von Himmelwitz gestellt haben, die gegen eine ungerechte Holzverteilungspolitik, die der örtliche Zisterzienserorden betrieb, protestierten. Er drohte den Zisterziensern mit einer zweiten Französischen Revolution. Zudem soll er gerufen haben, dass das Schicksal der Bauern sich nicht bessern würde, solange sich nicht das wiederholt, was sich in Frankreich ereignet hatte. Der Anführer wurde verhaftet und zum sechsfachen *Gassenlaufen*, also Prügelstrafe, verurteilt. Das Urteil wurde am 17. März 1794 auf dem Ring in Oppeln während der Markttag vollstreckt. Zwei Tage später wurde Markus der Gerechte ins heimliche Himmelwitz gebracht, um an seinem Beispiel die einheimische Bevölkerung einzuschüchtern. Sein weiteres Schicksal und das Todesdatum des Aktivistens sind nicht näher bekannt.

2023

Czerwiec / Juni

Poniedziałek Montag	Wtorek Dienstag	Środa Mittwoch	Czwartek Donnerstag	Piątek Freitag	Sobota Samstag	Niedziela Sonntag
29	30	31	1 Dzień Dziecka Kindertag	2	3	4
5	6	7	8 Boże Ciało Fronleicham	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	1	2

Justina Siegmundin Justina Siegmundin

(1636 Roztoka – 1705 Berlin)

Akuszerka, autorka podręcznika z tej dziedziny. Praca i poparcie męża pozwoliły jej zyskać sławę „akuszerki ze szczęśliwą ręką”. Pierwszy raz udzieliła pomocy w 1659 roku, gdy została wezwana do porodu, w którym zamiast główki pierwsza pojawiła się ręka. W 1683 roku Justina oficjalnie stała się miejską akuszerką w Legnicy. Sława sprawiła, że w 1701 roku trafiła do Berlina jako akuszerka nadworna. W 1689 roku udała się do Frankfurtu nad Odrą, gdzie na tamtejszym wydziale medycznym przedłożyła projekt podręcznika akuszerstwa. W 1690 roku ukazał się drukiem podręcznik *Królestwa Pruskiego i brandenburskiego domu akuszerka* (*Die Kgl. Preußische und Chur-Brandenburgische Hof-Wehemutter*). Opisano tam przypadki nieprawidłowego ułożenia płowiny, płodu oraz sposoby zaradzenia temu umożliwiające w miarę naturalny poród. Po śmierci Justiny Siegmundin podręcznik był wielokrotnie wznawiany.

(1636 Rohnstock – 1705 Berlin)

Hebamme, Autorin eines Lehrbuchs für Hebammen. Die Arbeit und Unterstützung ihres Ehemannes verhalfen ihr dazu, den Ruhm der „Hebamme mit der glücklichen Hand“ zu erlangen. 1659 leistete sie zum ersten Mal Hilfe bei einer schweren Geburt, bei der anstelle des Kindskopfes zuerst die Hand zu sehen war. 1683 wurde Justina offiziell zur „Stadt-Wehemutter“ in Liegnitz. Ihre Bekanntheit und Ansehen brachten sie 1701 nach Berlin, wo sie als „Chur-Brandenburgische Hof-Wehemutter“ arbeitete. Im Jahr 1689 ging sie nach Frankfurt an der Oder und legte an der dortigen Medizinischen Fakultät der Alma Mater Viadrina ein Hebammenlehrbuch vor. Im Jahr 1690 erschien ihr Lehrbuch *Die Kgl. Preußische und Chur-Brandenburgische Hof-Wehemutter* im Druck. Darin wurden Fälle von falscher Lage der Nabelschnur des Kindes sowie Methoden beschrieben, die eine natürliche Geburt ermöglichten. Nach dem Tod von Justina Siegmundin erschien ihr Lehrbuch mehrmals in Neuauflagen.

2023

Lipiec / Juli

Poniedziałek Montag	Wtorek Dienstag	Środa Mittwoch	Czwartek Donnerstag	Piątek Freitag	Sobota Samstag	Niedziela Sonntag
26	27	28	29	30	1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31	1	2	3	4	5	6

Franz Strzoda

Franz Strzoda

(1857 Rostkowice – 1928 Wierzch)

Działacz społeczny, rolnik. Po ukończeniu szkoły podstawowej i gimnazjum pracował w rolnictwie. W 1880 roku przejął gospodarstwo swoich rodziców w okręgu śląskim w Wierzchu. Przez lata angażował się w budowę Śląskiego Związku Rolniczego, cukrowni i mleczarni. Objął również stanowisko księgowego w kasie oszczędnościowo-pozyczkowej w Hagel oraz stanowisko rzeczoznawcy rolnego. W okresie cesarstwa rozpoczął działalność polityczną w katolickiej Partii Centrum. W styczniu 1919 roku Franz Strzoda został wybrany do Weimarskiego Zgromadzenia Narodowego, w którym zasiadał jako przedstawiciel okręgu wyborczego 10 (opolskiego) aż do zwołania pierwszego sejmiku Republiki Weimarskiej.

(1857 Rosenberg – 1928 Deutsch Müllmen)

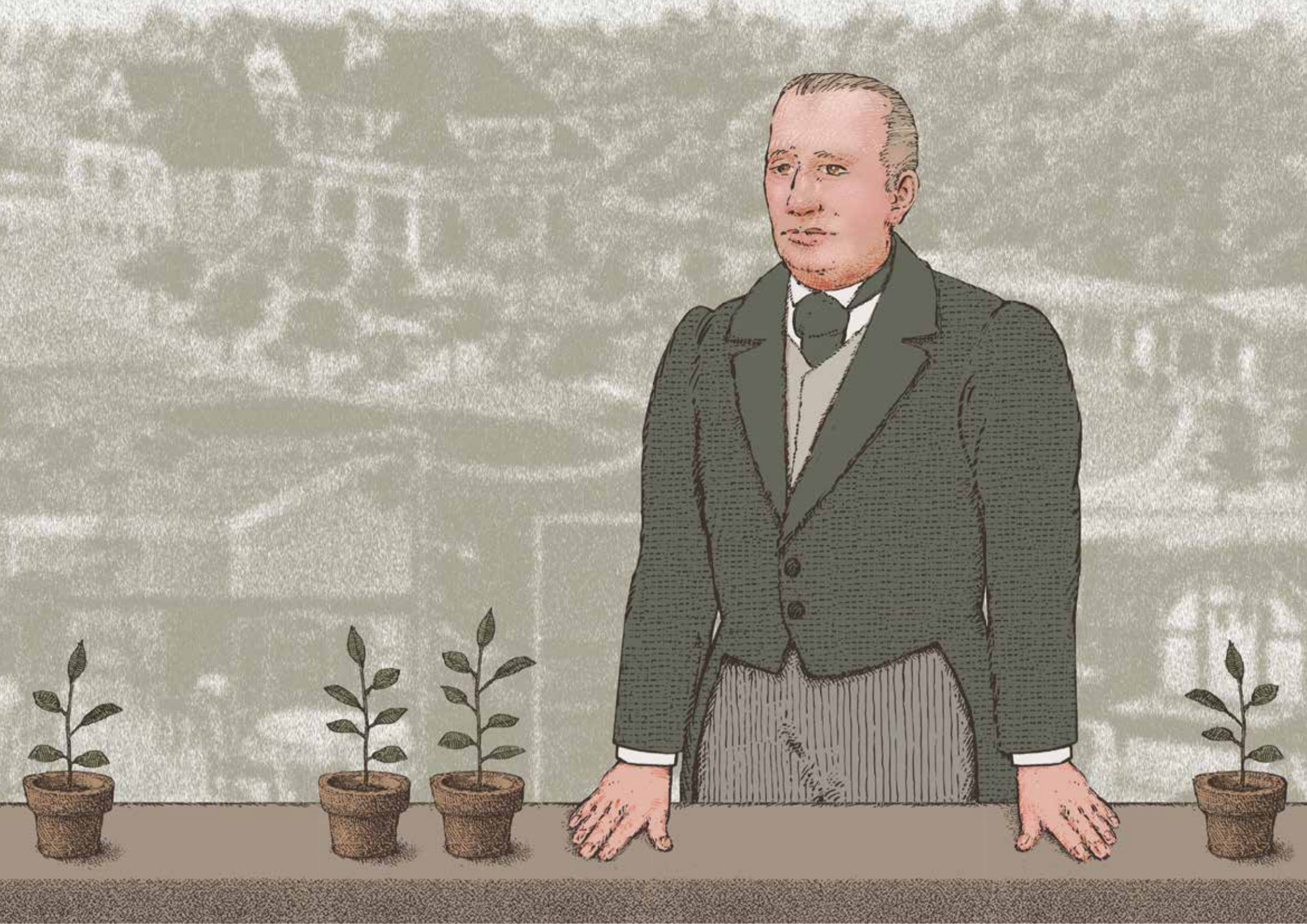
Sozialer Aktivist, Bauer. Nach Abschluss der Volksschule und des Gymnasiums arbeitete er in der Landwirtschaft. Im Jahr 1880 übernahm er den Bauernhof seiner Eltern in Deutsch Müllmen. Er war an der Gründung des Schlesischen Bauernvereins, einer Zuckerfabrik und einer Molkerei beteiligt. Strzoda übernahm auch das Amt eines Buchhalters bei der Spar- und Darlehnskasse in Hagel sowie das eines landwirtschaftlichen Taxators. Im deutschen Kaiserreich begann Strzoda, sich in der katholischen Zentrumspartei zu engagieren. In Januar 1919 wurde Franz Strzoda in die Weimarer Nationalversammlung gewählt, der er als Vertreter des Wahlkreis 10 (Oppeln) bis zur Konstituierung des ersten Reichstags der Weimarer Republik angehörte.

2023

Sierpień / August

Poniedziałek Montag	Wtorek Dienstag	Środa Mittwoch	Czwartek Donnerstag	Piątek Freitag	Sobota Samstag	Niedziela Sonntag
31	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15 <small>Wniebowzięcie NMP Mariä Himmelfahrt</small>	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31	1	2	3

Gustav Stoll

Gustav Stoll

(1814 Ottorowo – 1897 Prószków)

Pomolog, ogrodnik, ekonomista. Przez 24 lata, od roku 1868 do 1892, był pierwszym dyrektorem Królewskiego Instytutu Pomologicznego w Prószkowie koło Opola. Założył ogród botaniczny, szkółkę drzew i plantację drzew owocowych. Po jego przejściu na emeryturę stanowisko przejął syn – prof. dr Rudolf Stoll, szef instytutu pomologicznego w Prószkowie. Zadaniem Królewskiego Instytutu Pomologicznego było kształcenie ogrodników i sadowników. Na potrzeby placówki pobudowano budynki dydaktyczne, założono ogrody, szklarnie i szkółki drzew owocowych. Kształcenie w szkole trwało dwa lata, a wykładowcami byli nauczyciele akademicy. Oprócz botaniki, chemii, mineralogii, sadownictwa, matematyki w instytucie wykładano również pszczelarstwo, prowadzono kursy hodowli jedwabników, działały stacje meteorologiczna, zoologiczna i botaniczna. Od 1887 roku za czasów Gustava Stolla zaczęto prowadzić i zapisywać pomiary meteorologiczne (temperatura i opady), które do dzisiaj służą za odnośnik do badań zmian klimatu.

(1814 Ottorowo – 1897 Proskau)

Pomologe, Gärtner, Ökonom. Er leitete 24 Jahre lang, von 1868 bis 1892, als erster Direktor das Königliche Pomologische Institut in Proskau bei Oppeln. Er gründete einen botanischen Garten, eine Baumschule und pflanzte Obstbaum-Plantagen. Nachdem er in den Ruhestand getreten war, übernahm sein Sohn Prof. Dr. Rudolf Stoll die Leitung des Pomologischen Instituts. Die Aufgabe des Königlichen Pomologischen Instituts war die Ausbildung von Gärtnern und Baumzüchtern. Für die Zwecke der Einrichtung wurden Unterrichtsgebäude erstellt sowie Gärten, Gewächshäuser und Obstbaumschulen angelegt. Die Ausbildung am Institut dauerte zwei Jahre, wobei der Unterricht von Hochschullehrern erteilt wurde. Außer Botanik, Chemie, Mineralogie, Obstbaumanbau, Mathematik stand auch Imkereie auf dem Lehrplan. Es wurden Kurse für Seidenspinnerzucht angeboten und es gab Stationen für Meteorologie, Zoologie und Botanik. Bereits seit 1887 wurden, noch zur Zeit von Gustav Stoll, meteorologische Messungen (Temperatur und Niederschlag) durchgeführt, die bis heute wertvolles Quellenmaterial für die Klimaerforschung liefern.

2023 Wrzesień / September

Poniedziałek Montag	Wtorek Dienstag	Środa Mittwoch	Czwartek Donnerstag	Piątek Freitag	Sobota Samstag	Niedziela Sonntag
28	29	30	31	1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	1

Początek
astronomicznej jesieni
Astronomischer
Herbstanfang

Maria Luise Merkert

Maria Luise Merkert

(1817 Nysa – 1872 Nysa)

Duchowna, błogosławiona Kościoła katolickiego nazywana śląską Samarytanką. Pochodziła z rodziny mieszczańskiej. Ukończyła katolicką szkołę dla dziewcząt w Nysie. Po śmierci matki wraz z siostrą Matyldą sprzedały majątek i wspólnie z Franciszką Werner oraz Klarą Wolff poświęciły się pomocy chorym i bezdomnym w Nysie. Maria Luise zorganizowała Stowarzyszenie św. Elżbiety. 4 września 1859 roku uzyskała dla niego zatwierdzenie diecezjalne – biskup wrocławski uznał je za kongregację kościelną. Została wybrana na pierwszą przełożoną generalną Zgromadzenia Sióstr św. Elżbiety. Funkcję tę pełniła przez 13 lat, aż do śmierci. Złożyła śluby zakonne: czystości, ubóstwa i posłuszeństwa, a także posługi chorym i najbardziej potrzebującym. W Nysie wybudowała dom macierzysty, a pod jej kierownictwem powstało 90 domów zakonnych, 12 szpitali i wiele domów opieki rozsianych po całych Niemczech. Zmarła w opinii świętości. Proces beatyfikacyjny przeprowadzono w latach 1985–1997. Dekret o heroiczności cnót ogłosił papież św. Jan Paweł II 20 grudnia 2004 roku, a papież Benedykt XVI w czerwcu 2007 roku zatwierdził dekret o cudzie za wstawiennictwem Marii Merkert.

(1817 Neisse – 1872 Neisse)

Geistliche, Selige der Katholischen Kirche als schlesische Samariterin. Sie stammte aus einem bürgerlichen Haus und absolvierte eine katholische Mädchenschule in Neisse. Nach dem Tod der Eltern haben sie und ihre Schwester Mathilde ihr Vermögen verkauft und sich gemeinsam mit Franziska Werner und Klara Wolff den Kranken und Obdachlosen in Neisse gewidmet. Maria Luise gründete den St. Elisabeth-Verein. Am 4. September 1859 erlangte er die Zustimmung der Diözese – der Bischof von Breslau hatte diese Kongregation anerkannt. Merkert wurde zur ersten Generaloberin der Grauen Schwestern und übte diese Funktion 13 Jahre lang bis zu ihrem Tod aus. Sie legte ihre Gelübde ab: Keuschheit, Armut und Gehorsam sowie Dienst an Kranken und Bedürftigen. In Neisse baute sie ein Mutterhaus. Unter ihrer Leitung entstanden in ganz Preußen insgesamt 90 Niederlassungen des Ordens, 12 Krankenhäuser und viele Pflegeheime. Merkert galt bereits zu Lebzeiten als Heilige. Ihr Seligsprechungsprozess dauerte von 1985 bis 1997. Das Dekret über ihre heroischen Tugenden verkündete Johannes Paul II. am 20. Dezember 2004 und Papst Benedikt XVI. bestätigte im Juni 2007 ein Wunder auf Fürsprache von Maria Luise Merkert.

2023 Październik / Oktober

Poniedziałek Montag	Wtorek Dienstag	Środa Mittwoch	Czwartek Donnerstag	Piątek Freitag	Sobota Samstag	Niedziela Sonntag
25	26	27	28	29	30	I
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31	1	2	3	4	5

Święto Reformacji
Reformationstag

www.silesia.agro.pl

Związek Śląskich Rolników / Verband Schlesischer Bauern
45-086 Opole, ul. Powstańców Śląskich 25

tel. 77 454 31 44, 503 861 876, e-mail: biuro@silesia.agro.pl

Johannes Hellmann Johannes Hellmann

(1840 Sudice – 1924 Nysa)

Ojciec śląskiego pożarnictwa, działacz społeczny, prawnik. Po ukończeniu prawa i administracji na Uniwersytecie Wrocławskim był sędzią najpierw w Raciborzu, a następnie w Opolu. W 1869 roku został zastępcą burmistrza Gliwic. Zaraz po objęciu funkcji przekształcił stowarzyszenia ratownicze i sportowe w ochotniczą straż pożarną. Od 1873 roku mieszkał w Nysie, gdzie do emerytury pełnił funkcję miejskiego syndyka oraz szefował jednostce strażackiej. Był jednym z założycieli Związku Straży Pożarnych Prowincji Śląskiej i jego przewodniczącym w latach 1896–1920. W 1898 roku wprowadził schemat organizacyjny ochotniczych straży pożarnych na całym Śląsku. Był autorem broszur – *Regulamin ćwiczeń* oraz *Poprawa ochrony przeciwpożarowej na nizinym terenie*. Na jego cześć utworzono Medal Hellmanna, przyznawany za wyjątkowe zasługi w zakresie ochrony przeciwpożarowej prowincji śląskiej, funkcjonujący w pożarnictwie do dnia dzisiejszego. Na grobie działacza wyryto napis „Vater der Feuerwehren Schlesiens”, czyli „Ojciec Śląskiego Pożarnictwa”.

(1840 Sudice – 1924 Neisse)

Vater der Feuerwehren Schlesiens, sozialer Aktivist, Jurist. Nach Abschluss des Studiums der Rechts- und Kameralwissenschaften an der Universität Breslau war er zuerst in Ratibor und dann in Oppeln als Referendar tätig. Im Jahr 1869 wurde er zum 2. Bürgermeister von Gleiwitz gewählt. Nachdem er dieses Amt übernommen hatte, führte er die Umgestaltung des Rettungs- und Turnvereins zur Freiwilligen Feuerwehr durch. Von 1873 an lebte Hellmann in Neisse, wo er die Funktion des Rechtsdezernenten ausübte und Vorsitzender der Freiwilligen Feuerwehr Neisse war. Er war einer der Begründer des Provinzialverbandes der Feuerwehren Schlesiens und dessen Vorsitzender in den Jahren 1896–1920. Im Jahr 1898 führte er ein Organisationschema für Feuerwehren in ganz Schlesien ein. Hellmann war Verfasser der Broschüren *Reglement der Übungen* sowie *Reglement für das platte Land*. Zu seinen Ehren wurde die Hellmann-Medaille für besondere Verdienste um den Feuerschutz in der Provinz Schlesien gestiftet, die bis heute verliehen wird. Auf seinem Grab steht die Inschrift „Vater der Feuerwehren Schlesiens”.

2023 Listopad / November

Poniedziałek Montag	Wtorek Dienstag	Środa Mittwoch	Czwartek Donnerstag	Piątek Freitag	Sobota Samstag	Niedziela Sonntag
30	31	I Wszystkich Świętych Allerheiligen	2 Dzień Zaduszny Allerseelen	3	4	5
6	7	8	9	10	11 Święto Niepodległości Unabhängigkeitstag	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	1	2	3

Św. Jacek

Heiliger Hyazinth

Hyacinthus Odrovantius

(1183 Kamień Śląski – 1257 Kraków)

Duchowny, święty Kościoła katolickiego. Hyacinth herbu Odrowąż pochodził z bogatego i wpływowego rodu rycerskiego. Habit dominikański przyjął w Rzymie od założyciela zakonu, św. Dominika. Wracając do Krakowa, wspólnie z towarzyszami założył klasztor w Friesach, Pradze, Wrocławiu i Kamieniu. Osiadłszy w Krakowie, zorganizował klasztor w kościele św. Trójcy, a następnie udał się na Pomorze i założył placówkę w Gdańsku. W 1228 roku podążył na Ruś i spędził tam około pięciu lat. Z Rusi ponownie udał się na Pomorze, aby nawracać Prusów. Ostatnie lata życia spędził w Krakowie. Zmarł w uroczystość Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w opinii świętości. Bracia dominikanie rozpoczęli proces wyniesienia Jacka na ołtarze. Trwało to kilka wieków – został ogłoszony świętym przez papieża Klemensa VIII w 1549 roku. Wspomnienie św. Jacka obchodzone jest 17 sierpnia.

(1183 Groß Stein – 1257 Krakau)

Geistlicher, Heiliger der Katholischen Kirche. Hyazinth führte das Wappen Odrowąż und stammte aus einem reichen Rittergeschlecht. Die Kutte der Dominikaner erhielt er in Rom vom Begründer des Ordens, dem heiligen Dominik. Bei seiner Rückkehr nach Krakau gründete er gemeinsam mit seinen Mitbrüdern Klöster in Friesach, Prag, Breslau und Groß Stein. Als Hyazinth sich in Krakau niederließ, organisierte er ein Kloster in der Dreifaltigkeitskirche und wandte sich danach nach Pommern, wo er eine Einrichtung in Danzig gründete. Im Jahr 1228 ging er nach Ruthenien und verbrachte dort etwa fünf Jahre. Aus Ruthenien ging er wieder nach Pommern, um Preußen zu bekehren. Er verbrachte seine letzten Lebensjahre in Krakau und starb an Mariä Himmelfahrt. Die Dominikaner begannen den Heiligensprechungsprozess. Er dauerte ein paar Jahrhunderte – Hyazinth wurde von Clemens VIII. im Jahr 1549 heiliggesprochen. Der Gedenktag des heiligen Hyazinth ist der 17. August.

2023 Grudzień / Dezember

Poniedziałek Montag	Wtorek Dienstag	Środa Mittwoch	Czwartek Donnerstag	Piątek Freitag	Sobota Samstag	Niedziela Sonntag
27	28	29	30	1	2	3 Pierwsza niedziela Adwentu 1. Advent
4	5	6 Mikołaj Nikolaus	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22 Początek astronomicznej zimy Astronomischer Winteranfang	23	24 Wigilia Bożego Narodzenia Heiligabend
25 Boże Narodzenie 1. Weihnachtsfeiertag	26 Drugi dzień świąt 2. Weihnachtsfeiertag	27	28	29	30	31 Sylwester Silvester

